
*Acta synodi provincialis, anno 1620 gehalten op
die Jouwer in nomine Pat. et Fil. et S. S. Amen.*

Eerstelijck heeft D. JOANNES CLINCKHAMERUS tot Gode, van dewelcken alle goede ende volmaecte giften nederdalen, ernstelijck naer behoren gedaen ende gestortet een vierich gebet.

Nae gedane gebet zijn tot praesidem vercooren den eerweerdigen godtvruchtigen ende welgeleerden D. dr. JOANNES PETRI DUERWOUT, dienaer des g. woordts tot Minnersgae, ende tot scribam D. SIXTUS ACRONIUS, dienaer der godl. woorts tot Hallum.

Daernae ende nae gedaen gebet, door praesidem voornoemt tot Gode gedaen, zijn verthoont, gelesen ende communibus suffragiis geapprobeert de procuratien ofte credensbrieven van den E. heeren gecommiteerden wt het midden vant collegie Deputatorum Ord. provincial. ende van den respective classen.

1) Beide onderteekeningen zijn eigenhandig.

Daerut is bevonden ende verstaen, dat vooreerst met genoechsamer procuratie wt het midden van myn E. h. Gedeputeerde Staten als directeurs synodi in die vergaderinge verschenen zyn: de E. eerefteste heeren myn E. h. ALBERT AYSMA ende PIECKE WIJCKEL;

wt het classe van de Wouden: ULPIANUS EPÆUS, dienaer des godtlicken woordts tot Oudeboorn, ende BALTASAR JOANNIS, d. des woordts tot Scherpenseel, als dienaren des woordts met IGE BROERS van S. Nicolaesgae ende AUCKE BEECKES van de Jouure als ouderlingen;

wt het classe van Sneeck: D. WIBRANDUS PETRI, dienaer des woordts tot Heeg, ende D. BERNARDUS MANDEVYL, dienaer des godtlycken woordts tot Goinga, als dienaren des woordts met den E. JOCHEM BIENICX, burgemeester ende ouderling tot Sneeck, ende LEFFERT GERRITS tot Balck als ouderlingen;

wt het classe van Bolswert: D. JOANNES SERAPIUS, dienaer des g. woordts tot Tierckwert, ende WILHELMUS SCHOTANUS dienaer des woorts tot Wons, als dienaren des woordts met WILLEM HEINENS van Bolswert ende PIBE DOUUES vant Nielant als ouderlingen;

wt het classe van Franicker: D. doctor JOANNES PETRI DUURWOUT, dienaer tot Minnersgae, ende D. WILHELMUS FOLCKERI, dienaer des woordts aen S. Jacobs-parochie, als dienaren des woordts met PIETER PIETERS DE JONGE ende THOMAS JOCHIMS als ouderlingen;

wt den classe van Doccum: D. TITUS CONRADI, dienaer des godtlijcken woordts tot Hantum, ende D. LIVIUS HILARIJ, dienaer des godtl. woordts tot Tenaert, als dienaren des woordts met JAN PIETERS ende SITIE ABBES als ouderlingen;

wt den classe van Leeuwarden: D. MARTINUS LAUERMANNUS, dienaer des woorts tot Bergum, ende SIXTUS ACRONII, dienaer des godtlicken woord tot Hallum, als dienaren des woordts met D. doctore JOCHIMO LAMBERTI, secretario ende ouderling tot Leeuwarden, ende PIETER GOVERTS tot Hallum als ouderlingen.

1. Daernaec ende naedat mijn E. heeren gecommiteerden wt het midden vant collegie Deputat. Ord. provinc. met behoerlijke reverentie nomine synodi ontfangen waren, zijn gelese die acta synodi Leouerdianaec, anno 1619 in Sept. besloten.

2. Het eerste artickel, spreekende vant loopen der Jesuiten door onsen provincie allenthalven in steden ende dorpen, approbeert wel het tegenwoordich synodus, doch daerbij adderende, dat die deputaten synodi het loopen der Jesuwiten met seeckere enorme particulariteiten desen saecke concernerende mijn E. h. Staten deser provincie, nadat sij sullen hebben mogen verstaen, wat die grietshuuden ende magistraten der steden tot

wechneminge ende weringe van sulcke abusen gedaen hebben, ernstelijck sullen remonstreren onder ootmoedich versoeck, dat mijn E. h. believeen sal de grietluiden ende magistraten der steden te belasten, dat sij ende hunne onderofficiers, als bisitters, ontfangers, dorprechters, executeurs, wachtmeesters, lopers en dragers, daerop voortaan goet regaert sullen nemen ende den ampten van hunne onderofficiers bestellen met sulcke personen, die de pauslijcke religie viant zijn ende die saecke van de ware christelijcke religie nae behoren mogen behartigen, ten ende alsoo die voorplantinge van de affgoderie geweret ende de ware christlijcke religie te beter voortaan gepromoveert sal mogen werden.

3. Het derde artickel, meldende vant besluit genomen over het eerste gravamen classis Leoverdianae, tuelck aldus was luidende: oft die resolutien genomen bi den synoden nationael niet eerst henne principalen behooren gecommuniceert te worden, alleer sij tot den politicken mogen gebrocht worden ende derselviger approbatie daerop versocht, heeft het tegenwoordige synodus wel mede geaprobeert, doch daerbij tegen het futurum adderende, dat men sich voortaan desen aengaende sal reguleeren na de resolutie over dat stuck gemaect, welck luidet aldus, dat den gecommitteerden eerst hunne principalen, van dewelcke sij sullen gesonden zijn, alles dat besloten is, sullen moeten communiceren.

Hiermede is dese sessie met dancksegginge ende gebet besloten.

4. In de tuede sessie, a meridie den 13 Junij gehouden, zijn vorders gelesen volgens synodale resolutien ende oude gewoonte dander acta des naestgehoudenen synodi Leouerdianae.

5. Ende alsoo bevonden werde, dat noch seeckere saecken den deputaten synodi te last geleidt zijnde naer behooren niet en hebben conen geffectueert werden, soo ist dat het tegenwoordich synodus de novo den deputaten synodi belastet, dat sij het besluit over het eerste gravamen classis Bolswardianae genomen, tuelcke is luidende als volgt, dat de deputaten synodi bij mijn E. h. Staten sullen aenhouden, dat doude resolutien bij het lantschap genomen vant casseren eeniger jaermercken ten platten lande mogen geffectueert werden, ende soo daer eenige jaermerckten zijn, die niet conen affgeschafft worden, vallende op Sondagen, dat die tot den naestvolgenden dach behoren opgeschort te worden, nae behoren sullen effectueren, ende mede bij mynheeren versoecken, dattet hen believeen wil den grietluiden ende magistraten der steden te belasten, dat sij die ontheiliginge des Sondachs, welcke geschiet door vercopinge der boelgoederen, brandewijn drincken, danssen, springen, singen, caetsen ende diergelijcke andere middelen ende abusen volgens slants resolutie over dat stuck genomen willen wechnemen, weeren en keeren.

6. Het tegenwoordige synodus heeft meede de novo den deputaten synodi belast, dat sij bij mijn E. heeren sullen aenhouden, dat het besluit synodi Leouerdianaë, luidende dat geen Papisten noch Mennoniten volgens slants resolutie kerckvoogden mogen zijn, ooc nae behooren sal mogen werden geffectueert.

7. Ende dewijle het tegenwoordige synodus verstaen heeft, dat NICOLAUS van Oudeboorn zijn stipendium in een geheel jaer vant lantschap niet en getrocken heeft, wt oorsaecke dat hij int examen curatorum academiæ niet present is geweest, soo ist dat synodus den deputaten belastet, dat sij voor NICOLAO voorss. sullen aenhouden bij mijn E. h. Staten, dat hij niet alleen bij ordinantie sal mogen ontfangen zijn veerleden jaers pensie, maer dat hij ooc hetselvige voortæen sal mogen genieten, soolang hij in studiis sal continueren.

8. Nademael het synodus wt relaes deputatorum synodi verleden jaers hadden verstaen, dat die saecke van LAMBERT JANS op die Schingen noch eintelijck niet en waere gesleten, soo is deur den praesidem omgevraegt, oft men de saecke voorsz. in den tegenwoordigen synodo soude bi de hant nemen ende daervan handelen, waerop communibus suffragiis geadviseert is met een ronde affirmative antwoordt: jae.

9. Waerop doen gevolgt is het volgende besluit luidende aldus: Nademael het tegenwoordich synodus verstaen heeft, dat d'executie van de sententie, die tegens LAMBERT JANSSEN op Schingen voormaels in den synodo gestreecken is, niet en can geffectueert worden, dat se ooc niet alleen in den kercke ende dorpe van de Schingen maer ooc in alle andere omleggende kercken ende dorpen grote onstichtinge soude causeren, ende dat hij een seer stichtelijck persoon is, gesont in de leere, wel gefondeert tegen Papisten ende Mennoniten ende goet van leeven, soodat hij met goede stichtinge ende een seer goet benoegen niet alleen van de inwoonders van de Schingen maer ooc der nabueriger dorpen tot desen van eersten aff het ministerium ecclesiasticum tot Schingen geexerceert heeft, soo ist dat het tegenwoordige synodus, welckers ogenmerck de eere Godes ende stichtinge zijner gemeente is, in den name des Heeren daertoe condescendeert, dat hij coram deputatis synodi in classe Franekerana ende die gemeente tot Schingen schultbekeninge zijner fouten ende mishandelingen, die hij met wercken, woorden, gesticen ofte gebaer coram synodo, deputaten synodi ende classe Franekerana sal mogen hebben begaen, sal doen ende die plaetse Schingen terstont verlaten ende een ander beroepinge aen een ander plaetse van Gode verwachten.

10. Volgens dit besluit wert den deputaten synodi belastet, dat se opt spoedigst hetselve ter executien sullen stellen in maten ende voegen, als

verhaelt is. Ende soo hij mochte pertinax bevonden worden, dat se hem dan sullen denuncieren, dat het synodus blijft bij die voorige sententie synodi.

11. Het tegenwoordige synodus verstaen hebbende, dat de saecke SARTORI voor de classe van Doecum was hangende, belast het den classi, dat se haer wttersten devoir sullen doen. En soo sij die saecke niet sullen conen slechten, werdt den deputaten belast, dat se tegen SARTORIUM nae behoren sullen procederen.

12. Het tegenwoordige synodus gesien hebbende die resolutien, genomen in die naestgehouden synodo Leouerdiana, nopende het stuck van de kerckenordeninge blijft bij deselvige ende approveert hem mitsdesen.

Hiermede is dese tuede sessie met dancksegginge geeindicht.

13. In de eerste sessie gehouden voor noen den 14 Junij zijn voorgenomen nae gedaene gebet die gravamina classium.

14. Op het eerste gravamen class. Syl., Snec, Leoverd. ende Franequeran., spreekende dat alle voorige goede ende nootwendige resolutien eenmael in trein gebracht ende wetlijck onderhouden mochten worden, resolveert het synodus, dat ider classis provinciae het extract van de synodale beslutingen op het cortste voor Alderheiligen aencomende contraheren sal ende dan den deputaten synodi overleweren, welke deputaten hetselvige sullen revideren ende vernemen, oft het noch corter sal conen gecontraheert werden, ende bevindende dat sulx geschieden can, dat se hetselvige voor S. Geert sullen moeten doen ende dan den respectiven classen overhandigen, ten einde sij hetselvige sampt alle die goede resolutien, sedert die reformatie den classibus door mijn E. heeren Staten door missiven toegesonden, ende hier ende daer onder particuliere classen ende dienaren berustende zijn, op den naestcomende synodo den gecommitteerden synodi sullen mogen overhandigt werden, ende men alsdan sal mogen vernemen, wat goede oude resolutien niet nae behooren tot desen toe geeffectueert zijn ende nodich omme voortaan te beter mogen onderhouden ende volbracht worden.

15. Op het eerste gravamen classis Bolsuerdianaes meldende ende inhoudende, oft die candidaten s. theologiae tot den dienst toegelaten zijnde ooc mogen gaen predicken, daertoe van den kercke ofte kerckenraedt versocht zijnde, op plaetsen die vaceren, is geresolveert, dat het niet sal mogen geschieden ooc op sulcke plaetsen, waervan de residerende dienaer elders vandaen een beroeping sal mogen hebben, sonder expresse consent des classis, waeronder die plaetse sorteert, ten einde alsoo het lopen om beroeping te vercriegen te meer verhindert sal mogen werden.

16. Op het tuede gravamen classis Bolsuerdianae, inhoudende als volgt: oft het niet raedtsam sij, dat die broederen gecommiteerden synodi nationalis begroetet werden van den synodo ofte deputaten synodi om te willen openinge doen van hetgene daer mochte geresolveert zijn nopende die gravamina classium, in synodo extraordinaria binnen Leeuwarden gecolligeert, resolveert het tegenwoordige synodus, dat men sal moeten wachten, totdat aen onse kercke die particuliere copie dat stuck betreffende sal overgesonden zijn, tueleke, gelijk D. BOGERMANNUS meldet in seeckere brieff, den classi Leoverdianae nopende dit gravamen toegesonden ende van den gecommiteerden classis Leoverdianae den synodo geexhibeert ende voorgelesen, ontrent Pinxteren, soo hij wt D. Festo verstaen hadde, soude geschieden.

17. Op het tuede gravamen classis Franequeranae, inhoudende als volgt: ofte om nader eenicheit in de religie niet goetgevonde ware, dat douderlingen ende diaconen als mede den kerckendienst behoorig werden gehouden tot onderteickeninge vant formulier, by den tsamenlijke dienaren onderschreven, ende insonderheit dat die professoren alle van de accademije tot Franicker hiertoe door behoorlijke middelen mochten gebrocht worden, is geresolveert: voor eerst fiat, ubi het stichtelijk ofte met stichtinge can geschieden, ende ten anderen dat die professoren hetselvige juxta resolutiones synod. et leges accademicas behoren te doen.

18. Tot effect van tselvige hebben mijnheeren AYSMA ende WJCKEL in den tegenwoordigen synodo van selffs vrijwillich beloofd, dat se in den collegio sullen bevorderen, datselvige door de bequaemste middelen aen de professoren te wercke geleit ende volbracht sal mogen werden.

19. Op het derde gravamen classis Franequeranae, meldende als volgt: oft het niet goet waere, dat men aen mijn E. heeren versochte, dat voortaan die synodale biencomsten soowel provinciael als nationael op slantschaps kosten werden gehouden, omdat eenige plaetsen, in deweleke vergaderinge gehouden werden, eenigermaten inhabil zijn om die kosten ende lasten derselvige te dragen, is geresolveert om redenen den synodum daertoe moverende, dat het niet practicabel is, ende men bi die voorige gewoonte ende gebrueck sal moeten bliven.

20. Op het voorstel classis Leowerdianae, luidende als volgt: dat het tegenwoordige synodus believe te bevorderen, datter een eenparige voet in het beroepen der dienaren in onsen provincie volgens de resolutie sinod. Harlinganae 1617 gehouden ende approbatie desselvigen synod. Doccumanae 1618 gehouden ende apostille, van mijn E. heeren op dat stuck gegeven, voortaan sal mogen gevolgt worden, is geresolveert met goetkenninge van

den tegenwoordige heeren mijn E. heeren AYSMA ende WIJCKEL, dat het behoort te geschieden, ende dat daeromme alle respective classen, wanneer in haren bedrive plaetsen vacant zijn, tue dienaren wt het midden van haer sullen committeren, welcke vooreerst aen den grietman van den plaetse sullen versoeken, dattet hem believe met haer een tijt te determineren, op welcke die beroepinge sal gedaen worden, dat se tegen den geprefigeerden tijt die vacante plaetse door missive het procederen tot verkiesinge van een dienaer sullen denuntieren ende alsdan ooc compareren omme met voorgaende predicatie ende gebet die saecke te beginnen ende te eindigen.

21. Op het tuede voorstel desselvigen classis, inhoudende als volgt: dat bi de bedieninge des doops allenthalven in desen provincie de drie vragen achterae staende sullen moeten voorgestellet ende met jae beantwordt werden. resolveert het synodus, dat hetselvige volgens het formulier daarvan gemaect zijnde sal moeten geschieden, welverstaende dat die tuede vrage aldus sal voorgesteld werden: oft gij niet bekent, dat die leer, die int Oude ende Nieuwe T. ende articulen des christelijcken gelooffs begrepen is ende diensvolgens in de christelijke kercke geleert wordt, etc.

22. Het synodus verclaert sich, dat sij tgene vant formulier in de voorgaende artickel gemeldet is, verstaen niet alleen vant formulier der vragen maer der hooftsomme der leere desselvigen doops.

Hiermede is dese sessie met dancksegginge ende gebet besloten.

23. In de tuede sessie, a meridie den 14 Junij gehouden, is nae gedane gebet HAIONI LAMBERTI, gewesene dienaer tot Doccum, in den synodo op zyn versoeck audientie gegunt.

24. Waernaer door hem voorgesteld zijn seeckere clachten tegen den deputaten synodi nopende seeckere sententie, tegens hem gefellet.

25. Waerop die deputati haere apologiam tot justificatie van haere sententie in aller corthheit ende oprechticheit gedaen hebben. Tuelcke gedaen zijnde bi den synodo geresolveert is, als volgt:

26. Alsoo D. HAIO LAMBERTI, gewesene dienaer des godtlijcken woords in den stadt Doccum, voor den tegenwoordigen synodo nopende seeckere clachten, van hem tegen den deputaten synodi verledens jaers voortgebracht, int lange gehoord is geworden ende daertegen die corte apologia deputatorum synodi tot justificatie van hunne sententie tegen hem gevellet, soo ist dat het synodus in die vrese des Heeren op alles rijpelijk gelet hebbende, so men nae Godes h. woordt ende kerckenordeninge in desen behoort te letten, in den name des heeren communib. suffragiis van den gecommitteerde classium met toestemminge van den E. heeren mijnheeren

AYSMA ende WJCKEL de sententie deputatorum, tegen HAIONEM gevellet ende van mijn E. heeren Gedeputeerde Staten geapprobeert, ooc mede voor goet kent ende approbeert, belast daeromme den meergemelten HAIONEM om hem hiernae te reguleren.

27. Daernae is PETRO HARMANNI, gewesene dienaer tot Doccum, ooc van den synodo op zijn versoeck audientie gegunt.

28. Waernae het synodus gehoord hebbende PETRI voorstel ende der deputaten apologie tot justificatie van hare sententie, tegen PETRUM gevellet, geresolveert heeft in maeten ende voegen, als volgt:

29. Alsoo D. PETRUS HARMANNI, gewesene dienaer in de stadt Doccum, op den tegenwoordigen synodo aengaende seeckere clachten, van hem tegen den deputaten synodi voortgebracht, int lange gehoord is geworden ende daertegen corte die appologie deput. synodi tot justificatie van hunne sententie tegens PETRUM gevelt, soo ist dat het synodus in die vrese des Heeren op alles rijpelijk gelet hebbende, so men nae Godes woordt ende kerckenordeninge in desen behoort te letten, in den naeme des Heeren communib. suffragiis deput. classium ende met toestemminge van mijn E. heeren mijnheeren AYSMA ende WJCKEL die sententie deputatorum, tegen PETRUM HARMANI gevellet ende van mijn E. heeren geapprobeert, ooc mede voor goet kent ende approbeert, belast daeromme den gemelten PETRO om hem hiernae te reguleren.

30. Op die clachte van de broederen wt den classe van Bolswart, spreekende dat die jura patronatus qualicken ten meestendeel geimploieert werden, is besloten, dat een ider classis goede toeversicht in zijn bedrive nopende het gebruik der leenen sal houden, ende wanneer bevonden mochte worden, dat se qualick werden geimploieert ende gebruikt tegen inhoud ende wtwisinge van mijn E. heeren ordinantie ende synodale sluitingen, over dat stuck gemaect, sal het classis, daer het misbruick gespeuret wordt, den bequaemsten wech ingaen om daerinne te remedieren, ten einde sij voortaan sullen mogen worden geimploieert ende gebruikt, soo ende als dordinantie van mijn E. heeren ende sinodale sluitingen over dat stuck vereischen.

31. Hiernae zijn tot deputaten synodi voor desen tegenwoordigen jaere genomineert ende vercoren: wt den classe van den Wouden den eerweerdigen ende welgeleerden LAURENTIUS TACONIS, dienaer des woords tot Accrum, als dienaer met SIMON GOSSES, ouderling op die Jouwer, als ouderling. Die van classe Snecana continueren volgens sinodale sluitinge ende oude gewoonte ende zijn dese: den eerweerdigen ende welgeleerden FRANCISCUS GUALTHERI, dienaer des godtlicken woords tot Oosterende, als

dienaer des woords, met WIMER LIEUUES, burghmeister ende ouderling tot Sloten, als ouderling; wt den classe van Bolswert volgens synodale sluitingen ende ouder gewoonte voor tue aenstaende jaeren: CORNELIUS FLORUS, dienaer des godtlijcken woords tot Pingum, met REIMER HARINGS, burgemeester ende ouderling tot Bolswert; wt den classe van Franicker D. RINTSIUS FESTI, dienaer des g. w. tot Oosterbierum, als dienaer des woords met SCHELTE SCHELTES, ouderling tot Minnersga; wt den classe van Doccum D. NICOLAUS JOANNIS, dienaer des g. w. op Rintzemaageest cum annex., met HILLEBRANT PIETERS, ouderling tot Nikereck in Dongerdeel; wt den classe van Leeuwarden D. SIXTUS HOMMIUS, dienaer des g. w. tot Wirdum, met WIBRANT JOHAENS, ouderling tot Marrum ende Nikereck.

32. Ten laesten is censura morum gehouden over den tsamentlijke broederen ende gecommiteerden classium representerende den tegenwoordigen synodum, ende alsoo niemant bevonden werde, die hem straffweerdich in de vergaderinge gethoont hadde, soo zijn die gecommiteerde classium in speciaal soo ooc int algemeen bedancket geworden voor haere presentie, goede raden, advisen ende sluitingen, waarmede sij getroulijck in aller beleeftheit ende vrede den synodo hadden gedient. Ende alsoo myn E. heeren AYSMA ende WIJCKEL als directeurs synodi de saecken synodi tot een seer goet contentement van alle gecommiteerden classium hebben gedirigeert, soo sijn sij in aller name hooglijck bedanckt geworden ende gebeden, dat het mijn E. heeren wilde believen die resolutien synodi het collegie van mijn E. heeren favorabelijck te raporteren ende haer beste te doen, dat se tot grootmakinge van Godes naems, eere ende stichtinge zijner gemeente effect sullen mogen sorteren. Ende is die vergaderinge met dancksegginge ende aenroepinge van Godes h. naeme sampt broederlijke groetenisse in vrientschap gescheiden op huden den 14 Junij 1620.

Aldus gedaen in die synodale vergaderinge op die Jouuer op dagen, maent ende jaer, als vooren verhaelt is. tOorconde donderteeckeninge praesidis et scribae wt last ende bevel des synodi vorsz.

JOANNES PETRI DULJREWOUTD, dienaar Jesu C. et mod.
praeses synodi.

S. ACRONIUS, ecclesiastes in Hallum et electus synodi
scriba. 1)

1) Beide onderteekeningen zijn eigenhandig.
Acta syn. provinc. VI.

[Geloofsbrief voor de afgevaardigden uit Friesland naar de nationale synode te 's Gravenhage in 1586.]

Alsoe zyn Excellentie de graeve VAN LYCESTER etcetera, gouvernoer der Geunieerde Provinciën van de Mai^e. van Engellant, nw op den twintichste Junij naestcommende stylo novo in des Graevenhaege heft uthgescreven den nationalem synodum, op welken zyn Excellentie uth jeder provincie eischet drie dienars, olderlingen, diaconen ofte anders, om aldaer met gelicker deliberatie te maeken goede ordeningen dienende tot stichtinge der kercken in desen Nederlanden, soe ist dat het synodus, den XII^{en} Majj stylo veteri vergaedert tot Leeuwarden, achtervolgende de uthscryvinge van zyn Excellentie uth haeren provincie van Vrieslant geordineert heft ende noch ordineert by desen RUAARDUM ACRONIUM, dienaer te Leeuwarden, SIBRANDUM VOMELIUM, dienaer te Petersbierum, ende DIPER¹⁾ JACOBSZOEN, olderling toe Franeker, om hem te transporteeren in sGravenhaege op tijt voers. ende aldaer met den anderen volmachtigen der provinciën met malcanderen te verhandelen ende maeken alsulke ordenunge, de met Gaedes woert ende gebruik der ierster ende olster kercken oevereencoemen, ende alsoe vorder dienen tot stichtinge der kercken Gaedes in desen Nederlanden. Belooven daerom by desen de dienaeren, in den vurs. synodo te Leeuwarden vergaedert, dat zij in haeren kercken van Vryslant sullen onderhouden alle alsulke ordenunge, de in dat nationali synodo tot sGravenhaegen van onsen ende anderen volmachtigen deser provinciën gemaect sullen worden, met Gaedes wort ende gebruik der eerster kercken oevereencoemende ende alsoe tot stichtinge der kercken dienende. Hebben daeromme tot oerkonde van dien ende voers. is uth naeme onses synodi voers. ende der kercken in de provincie van Vrieslant dese credenciebrieve onderteykent ende bevesticht als ondergescreven. Actum tot Leeuwarden in onsen synodo den 12^{en} Majj stijlo veteri ende ondergetekent uth naeme als vurs. by ons.

ANTHOENYS CLAESSZ ut naeme ende bevel sijnodei.

SIXTUS RIPPERTUS, dienaer des godtlijcken woorts tot Franecker, nomine sijnodei.

JOANNES ROCHUS, dienaar des woorts te Sneeck.

JOHANNES VAN HUEKULUM, dienaer des godlicken woordes des dorpes Nilant, nomine sijnodei.

PETRUS SLICHEMIUS, dienaer tho Deijnum.

1) »Diper», zoo staat er duidelijk, en Rutgers Acta, p. 527 heeft ook deze lezing van den naam. Dat het Ipe of Epo moet zijn, blijkt genoegzaam uit de acta zelf der provinciale synode van 1586, zie bl. 20.